

NOVA PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani,
Narodni dom, I. nadstr. Telefon 77.

Izhaja vsako soboto.

Mesečna naročnina 6 dinarjev,
za inozemstvo pa 8 dinarjev.

Redukcija draginjskih doklad.

Radikali so pristali na predlog radičevcev, da se znižajo draginjske doklade javnim nameščencem. Milijoni dinarjev, ki se odtegnejo od prejemkov javnih nameščencev, se porabijo za podporo poplavljenecem v Bački in Baranji.

Ugotovili smo že skrajno nemoralno, da vlada podpre poplavlence z denarjem javnih nameščencev. Če je cel ljudstva zadela nesreča, je gotovo dolžnost vseh državljanov, da nesrečnejšem priskočijo na pomoč. RR vlada pa očitno ni naziranja, da bi žrtvovali za poplavlence svoj delež na dohodkih in premoženju proporcionalno vsi državljanji, ampak smatra za pravilno, da prepuste svoj delež na dohodkih predvsem le javni nameščenci, ki se imajo že itak v najneugodnejših gmotnih prilikah boriti za svoj obstanek. Če je hotela biti vlada pravična, potem bi morala v prvi vrsti pritiskati na najneugodnejše sloje, da od svojega izobilja prepuste nekaj za poplavlence. Pravilno in moralno bi bilo, da bi najneveščim revežem - poplavljenecem priskočili na pomoč oni, ki so ostali bogati, ne pa oni, ki so bili že do sedaj reveži.

Ministrski predsednik je izjavil, da so javni nameščenci za to kot prvi poklicani, da so soudeleženi na škodi, ki se je zgodila poplavljenecem, ker so najbolj inteligentni in najbolj patrijotični stan v državi. Cinična in skrajno nesocijalna je bila ta izjava. Javni nameščenci so ostali patrijoti navzlic mizernim gmotnim razmeram, navzlic persekucijam in napornosti svoje službe. Za svoj patrijotizem naj bodo sedaj javni nameščenci plačani na ta način, da se jim odtegnje od že itak skromnih dohodkov. Logičneje in pravičneje bi ministrski predsednik razsodil, če bi dejal, da se javnim nameščencem zvišajo plače, ker so v najtežavnejših razmerah ostali patrijoti. Ali si mar ministrski predsednik predstavlja, da je prava metoda za vzgajanje patrijotov: politika zažrnjenih želodcev? Ali se ne zaveda ministrski predsednik, da bo po njegovi izjavi marsikateri javni nameščenec drugače pričel razmišljati o patrijotizmu, če vidi, da je ravno ta idealni patrijotizem povod, da se mu jemljejo njegovi skromni prejemki? Gospodje izrabljajo patrijotizem javnih nameščencev! Proti tej cinični izrabi patrijotizma je ravno iz patrijotičnega stališča najodločneje ugovarjati!

Komaj je ministrski svet sklenil, da se znižajo draginjske doklade, so izdala finančna oblastva nalog, da se že s 1. avgustom izvede redukcija. Pri nakazilu znanih razlik se finančnim oblastvom ni tako mudilo. Kadar je kaj vzeti javnim nameščencem, takrat je za vlado nujno, ima pa «vremena», če bi bilo javnim nameščencem kaj dati. Tudi v tem pogledu je jasno izpričano, kakšno razumevanje ima «seljaška» vlada za potrebe javnih nameščencev.

Redukcija draginjskih doklad se prične torej s 1. avgustom. Nikjer pa ni rečeno, ko-

liko časa bo redukcija trajala. Malo verjetno je, da bo redukcija v veljavi samo nekaj mesecev. Kar se je enkrat vzelo, se ne bo dalo nikdar več nazaj.

Pri določitvi odbitkov draginjskih doklad aktivnim javnim nameščencem je merodajna ta-le tabela:

Odbitek odstotkov	Javni nameščenci			Mesečni odbitek draginjske doklade	
	I. kat.	II. kat.	III. kat.	II. razr.	III. razr.
	po skupinah			dinarjev	
15	2	.	.	195	.
15	3	.	.	165	150
10	4	1	.	110	100
10	5 in 6	2	.	100	90
6	7,8 in 9	3,4 in 5	1	54	48
6	.	.	2,3 in 4	48	45
3	zvaničniki			18	16-20
3	sluge			15	14-40

Prav tako se znižajo draginjske doklade po zgorajšnji tabeli onim upokojevcem, katerim je bila odmerjena pokojnina po novem zakonu. Upokojevcem, ki prejemaajo pokojnino po starem zakonu, se draginjske doklade ne znižajo.

Zanimivo je, da se ministrom, nadškofem in škofim odbije po 15 odstotkov draginjskih doklad, kakor nižji duhovščini. Bogati ministri in prav tako bogati škofje naj prispevajo za poplavlence v isti višini kot revni kaplani.

Kako se odgovorile organizacije javnih nameščencev na nesocijalni ukrep RR vlade, ki zmanjšuje draginjske doklade?

Takoj, ko je bila v javnosti znana namera vlade, da se znižajo draginjske doklade, je nekaj organizacij poslalo vladi protestne brzojavke in osrednje vodstvo organizacij je interveniralo pri ministrskem predsedniku. Protesti in intervencije pa niso odvrnile vlade od koraka, usodepolnega za javne nameščence. Vlada je bagatelizirala upravičene ugovore javnih nameščencev in izvedla svoj načrt. Tudi na to ni pristala, da javni nameščenci sami nekaj žrtvujejo za poplavlence, kolikor jim dopuščajo njih razmere. Vlada je pač hotela nasilno in trajno prikrajšati javne nameščence na dohodkih.

Zaradi znižanja draginjskih doklad je med javnimi nameščenci veliko ogorčenje. Posamezne skupine pa niso ozlovoljene le nad vlado, ampak dolže vodstva svojih organizacij, da niso bila človeški odločna in da so se zadovoljila le s papirnati protesti, ki se sicer prav lepo berejo, ne zaležejo pa nič.

Priznavamo, da organizacije javnih nameščencev že dolgo niso več one, kar bi morale biti. Vodstvo organizacij je po večini v rokah nameščencev, ki niso prav nič borbeni. Krivično bi pa bilo, valiti vso krivdo neuspehov strokovne borbe le na vodstvo organizacij. Vodstvo kateresikoli organizacije je le takrat

lahko kos svoji nalogi, če se opira na disciplinirano članstvo. Ravno to pa danes pogrešamo. Javni nameščenec sicer rad zabavlja in se razburja nad krivicami, ki se mu gode, če se pa apelira nanj, da aktivno poseže v borbo za svoje pravice, takrat pa odpove na vsej črti. Bojazen za položaje, štreberstvo in partizanstvo so v veliki meri odvzele javnim nameščencem vsako borbenost. Pri takem članstvu tudi vodstvo organizacij ni zmožno, izvesti dalekosežnejših akcij, ki bi bile z lahkoto tako učinkovite, da bi vladi prav hitro minilo veselje, odvzemati javnim nameščencem najvitalnejše pravice.

Prav zadnji vladni atentat na žepu javnih nameščencev že vendarle enkrat lahko izuči nameščence, da reorganizirajo svoje vrste in vzgoje v svojih organizacijah borbene člane, ki bodo v vsakem primeru kot en mož solidarno nastopali za svoja prava.

Zelo neučinkovito sredstvo za dosego pravic javnih nameščencev se nam zdi sklep, da se javni nameščenci popolnoma umaknejo iz javnega življenja in da izstopijo iz vseh karitativnih, kulturnih in sportskih organizacij ter društev. Res je, da bi bila javnost (če se izvede ta sklep) s poudarkom opozorjena na položaj javnih nameščencev, kakor je res, da bi bile s tem korakom prizadete ravno organizacije, ki že od nekaj simpatizirajo z javnimi nameščenci. Zakaj bi javni nameščenec obrnil hrbet naprej onim, ki so na njegovi strani? Poleg tega je pa življenska naloga posebno inteligenta, da se udejstvuje v kulturnih in socijalnih organizacijah. Če se javni nameščenec umakne iz teh organizacij, potem se umakne tudi iz javnega življenja in izgubi ona oporišča, ki mu dajejo dragocena moralna črvoja tudi v boju za materialna prava.

Nameščenci, namesto da sklepajo o izstopu iz raznih vsenarodnih in splošno koristnih organizacij, naj raje še bolj intenzivno posežejo v javno življenje in naj predvsem utrdijo svoje organizacije, naj vzgoje disciplinirane bojne vrste, ki bodo zmožne energičnih akcij proti svojim tlačiteljem.

ARGUS je naš najboljši domači informacijski zavod.
ARGUS ima v vseh krajih zanesljive zastopnike
ARGUS obvešča o vsem, zlasti o imovinskem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnih oseb.
ARGUS ove informacije so vedno točne, izčrpane in hitre.
ARGUS se nahaja v Beogradu, Vuka Karadžića ulica br. 11.
ARGUS ov telefon je 6-25, njegov brzojavni naslov Argus.

«Brezalkoholna Produkcija, Ljubljana, Poljanski nasip 10/36, pošlje vsakemu naročniku «Nove Pravde» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

Socijalni problemi miru in narodna politika delavstva.

V problemih delavske politike so se zadnja stoletja tako rekoč vsi narodi učili od Angležev. Znani voditelj angleške delavske stranke, Clynes, je sedaj napisal o angleški delavski politiki članek, ki je vreden, da ga prečita tudi vsak naš človek, ki se zanima za probleme delavskega gibanja:

Ni tega še tako davno, ko je življenski živec angleškega gospodarstva ogrožala najstrašnejša kriza, kar jo je naša zemlja kdaj preživela. Kljub temu pa pravim, da ni nobene vzroka, obupati nad nadaljnjim razvojem. Leta 1925. so bili številni spori rešeni mirnim potom in prepričan sem, da bomo po tej poti šli tudi v bodočnost.

Če pogledamo na razmere izven mej Anglije, se to naziranje še utrjuje. Trgovska in industrijska vojna še traja, čeprav — in to je zelo važno — se zdi, da gre razvoj sveta v to smer, da bi razni narodi dobili sredstva proti strašnim vojnim zapletljajem, katerih posledice so milijoni grobov in splošno poslabšanje življenskih razmer.

Tudi zadnja leta so nam prinesla številna in težka razočaranja, toda v celoti lahko rečemo, da so dosegli principi mirovne misli in mednarodnega razumevanja mnogo več upoštevanja, kot se je moglo pričakovati v letih neposredno po vojni. V mednarodnih stikih je prišlo do spoznanja, da se **da splošno blagostanje doseči samo s harmonično ureditvijo razmer.**

Trdno sem prepričan, da se bo v bodočih letih ta tendenca posplošila, tendenca, ki hoče doseči trajen mir s pripravljanjem miru, kakor se je prej pripravljala vojna. Pri tem se ne sme pozabljati, da so strašna vojna bremena prav tako uničila zmagovalce kot premagance, tako da, če se danes govori o zmagi, ne more nikdo govoriti o gmotnem dobičku in nikdo si tudi ne more domišljevati, da se dá z zmago orožja priboriti stanje neogroženosti. Iz vojne so izšli narodi kot enotno društvo v skupno trpljenje. Vsi so pretrpeli izgube, povsod so se rušile vlade, mnogokrat tudi prestoli, zakoni napredka in družabnega reda so se skoro avtomatično odstranjevali in zaradi tega je bilo popolnoma nemogoče, da

bi s poslednjim strelom na bojišču padla tudi misel nasilja.

Na Angleškem postaja «Labour Party» (Delavska stranka) z vsakim letom silnejša in predstavlja mnogo solidnejšo in skladnejšo stranko kot se trudi prikazati jo neprijateljski tisk. Tu ni nobene konkurence, nobenega spora za voditeljska mesta. Nočem pa zanikati, da obstoja nekaka nepotrpežljivost radi počasnosti vladnih in parlamentarnih metod. Ta nepotrpežljivost pa je obenem gonilna sila, ki postane lahko zelo važna, če bo našla pravi izraz. Predvsem ne sme privedi k «nasilnim postopkom», ker ti morajo privedi k porazu tudi takrat, ko bi imeli spočetka kak uspeh, ker na koncu koristijo samo sovražnikom delavskega gibanja.

V Angliji imamo zdravo vladno obliko, vse se odločuje z volitvami. Postopek je prav za prav zelo enostaven: preštejemo glave, namesto da bi si jih razbijali, kot se je dogajalo prej.

Milijoni delavcev še niso člani naše stranke. Po pravici se dá reči, da ima angleška delavska stranka med delavci mnogo svojih največjih sovražnikov, kakor ima mnogo svojih najboljših prijateljev izven delavskega razreda. H končni naši zmagi je treba, da dobi naša politika zaupanje širokih mas v še večji meri, in prepričan sem, da se bo to tekom nekaj let uresničilo.

Nobenega dvoma ni, da liberalna stranka ne bo prišla več do prejšnjega vpliva in preostane samo delavska stranka kot možna alternativa za vladno večino. Po mojem naziranju je propadanje liberalne stranke v zvezi s tem, da nima ta stranka nobenega novega programa in nobenih novih doktrin, ki bi odgovarjale izpremenjenim gospodarskim in socijalnim razmeram sedanjice dobe. Ne dá se prikriti, da je dobila naša politika popolnoma nov obraz. Danes se že nikdo več ne briga za politične fraze in doktrine iz velike dobe liberalizma in socijalna in gospodarska zakonodaja je danes dobila tak pomen, kot ga pred nekaj leti ni noben niti slutil. V narodni politiki je končno prišlo do veljave tudi dnevno življenje in njegovi problemi.

Velika Britanija je tipična zemlja dveh strank, kjer se morajo politični spori izbojevati med dvema močnima političnima činiteljima. In o liberalni stranki se dá komaj še govoriti kot o stranki. Delavska stranka se je morala boriti z velikim nerazumevanjem. Predstavljali so jo kot enostransko razredno z namenom, da v družbi deluje destruktivno. Resnica pa je, da **smatra angleška delavska stranka za svojo najvažnejšo nalogo sodelovanje pri delu za razvoj in napredek svojega naroda.** Popolnoma po krivici se je naprtevala stranki odgovornost za razne stavke, s katerimi si je skušalo delavstvo izboljšati svoje življenske pogoje. Kot politična organizacija ni do takih ustavitvev dela niti privedla niti si jih želela. Pa saj je že navada, da se vse spore v industriji izrablja proti delavski stranki.

Ali je možno misliti, da bi se smotrena angleška delavska politika dala zgraditi na tujih osnovah, pa če bi se iste kje drugje še tako dobro obnesle? **Če bi voditelji angleškega delavstva organizirali angleško delavstvo na osnovi marksizma, boljše vizma ali francoskega sindikalizma, potem bi se temeljito in usodno motili o predpogojih svoje politične delavnosti.**

Demokracija, po katere poti prostovoljno ali prisiljeno hodimo, predstavlja novo idejo v človeški zgodovini. Demokracija je obstojala že prej, toda davne demokratične vlade so se opirale samo na srednje vrste in poleg vladajočega razreda je obstojal velik in brezpraven razred sužnjev. «Svobodni in enakopravni državljani» starih Aten so tvorili samo malenkostno manjšino vsega prebivalstva. V Angliji pa so, na srečo, perspektive drugačne: tvorimo prvo industrijsko društvo na svetu in ritem našega socijalnega in političnega življenja kaže, da gremo naproti pravi demokraciji dela. Gonilne sile so dvostrane: poučitev iz napak preteklosti in stalno rastoče zanimanje za gospodarsko prerobenje.

Bolj kot napor komunističnih agitatorjev so vplivale poslednje vojne, da se nahaja danes v Angliji nekaj, čeprav malo organiziranih komunistov. Cilji in metode komunistov so prisilile delavsko stranko, da je odklonila sodelovanje z njimi in jih izločila iz sebe. Njihova agitacija je sicer privedla do gotovih nesporazumljenj, toda položaj se je hitro raz-

Socijalno zavarovanje v ČSR.

Splošne določbe starostnega in invalidnega zavarovanja.

S 1. julijem je stopil v češkoslovaški republikli v veljavo nov zakon o socijalnem zavarovanju, ki je poleg bolezenskega zavarovanja, ki je upeljan tudi že pri nas, še starostno in invalidno zavarovanje. In to dvoje bo treba prej ali slej upeljati tudi pri nas, zato si oglejmo osnove, na katerih so ta zavarovanja uvedli v ČSR.

Kdo je dolžan zavarovati se.

Zavarovati se proti starosti in invaliditeti je dolžan vsak nameščeneec, ki izvršuje kako delo ali službo na osnovi delovne, vajeniške ali volonterske pogodbe. Torej vsi oni, ki se morajo zavarovati tudi proti bolezni in nezgodam, razen nekaterih izjem, katere bomo našli pozneje. Pri vajencih je treba paziti pred vsem na to, da se vajeniško razmerje med delodajalcem in vajencem, oziroma njegovim očetom ali varuhom pogodbeno ugotovi, ker bi sicer mogli nastati spori o dolžnosti zavarovanja.

Za primer invalidnosti in starostnega oslabljenja so zavarovani tudi vsi državljani, ki izvršujejo pre-

zenčno vojaško službo in to za celo dobo njenega trajanja. Za čas mobilizacije ali za čas vojaških vaj pa država ne plačuje zavarovalnih premij. Toda tudi za čas vojaške prezenčne službe plačuje država premije starostnega in invalidnega zavarovanja samo za one, ki so bili zavarovani proti starosti in invalidnosti že pred nastopom prezenčne službe. Ni pa treba, da bi bili dotičniki zavarovani prav do dne nastopa, temveč zadostuje dokaz, da so bili sploh kdaj pred nastopom vojaške službe zavarovani. Če pa prezenčno službo nastopajoči vojak sploh še ni bil nikdar zavarovan, ima pravico do naknadnega vplačila premij s strani države, če nastopi vsaj šest mesecev po končani prezenčni službi mesto, ki je podvrženo starostnemu in invalidnemu zavarovanju.

Kdo je od zavarovanja izključen.

Od dolžnega starostnega in invalidnega zavarovanja so izzeti: zavarovanci bratovskih blagajn, državni, deželni in občinski nameščenci, osebe, ki so podvržene dolžnemu pokojninskemu zavarovanju, odvetniki in notarski kandidati, zdravniki v prehodni nesamostojni zaposlenosti, uživalci invalidne, starostne ali vdovske rente in vsi oni delavci, ki so 1. maja l. 1926. prekoračili že svoje 60. leto. Nadalje so izključeni od zavarovanja tuji držav-

ljani, ki so nameščeni pri poslaništvi, konzulatih in tujih državnih misijah. Dravljani ČSR, zaposleni pri njih, pa so podvrženi zavarovanju. Zavarovanje tujih državljanov, ki so daljšo dobo zaposleni v čeških podjetjih, more z naredbo urediti Osrednja socijalna zavarovalnica. To vprašanje doslej še ni rešeno. Najbrže se bodo k zavarovanju pritegnili tudi inozemski podaniki, toda češka država ne bo zanje plačevala državnega prispevka. To bi se zgodilo samo takrat, če bi v njihovi državi bilo zavarovanje podobno urejeno in bi češki državljani uživali tam iste ugodnosti.

Organi Osrednje socijalne zavarovalnice.

Invalidno in starostno zavarovanje izvaja Osrednja socijalna zavarovalnica s sedežem v Pragi. Posamezne akte odstopa v izvršitev nezgodnim zavarovalnicam.

Organi Osrednje socijalne zavarovalnice so: a) odbor, b) predstavilstvo, c) ravnateljstvo.

Odbor OSZ sestoji iz predsednika, katerega imenuje za dobo štirih let predsednik republike, in iz 40 članov. Od odborniških mest jih pripada 12 zavarovancem, 12 delodajalcem, 16 pa strokovnjakom. Od vsake skupine imenuje predsednik republike po enega podpredsednika. Poleg odbornikov se volijo tudi namestniki.

jasnil: Naziranje delavske stranke je, da samovlada ostane samovlada in tiranija ostane tiranija, pa naj jo izvaja majhen privilegiran razred ali pa veliki delovni razred, ki maha z bičem.

Angleška delavska stranka zametava vladne metode organizirane razredne sile brez ozira na vprašanje, v katerem interesu se izvaja, ker veruje na vladno metodo narodnega soglasja.

Gospodarske in socialne izpremembe, po katerih stremimo, je mogoče po našem prepričanju doseči samo s tem, da je ves narod prepričan o njihovi smotrenosti, oziroma nujnosti. In če so te reforme enkrat dosežene, se bodo obdržale samo tedaj, če je narod prepričan, da jih zahteva njegov interes.

Mi smo o tem prepričani. Zato hoče angleška delavska stranka potom **evolucije** zagotoviti srečno bodočnost angleškega naroda.

Politični pregled.

Voilna «svoboda». Za občinske volitve v Srbiji so radikali vpregli v svoj agitacijski aparat vso državno upravo. Poslanec Mladena Nikolić iz Kumanovega je demokrati stranki n. pr. poročal, da so vsi žandarji stanice krivopalanškega sreza na agitaciji za radikale, žandarji groze volilcem, da jim posekajo roke, če ne gredo z radikali. Po ukazu sreskega poglavarja je okrožni muftija zapri segel vse muslimane, da glasujejo za radikale. — Pri vsakih volitvah se znova pokaže, da pri radikalih ne zmagujejo načela, ampak moč notranjega ministra!

Spor med beogradskimi radikali se dosedaj ni poravnal. Za občinske volitve imajo dve listi: Karajovanovićevo, katero zagovarja notranji minister Maksimović, in Bobićevo, ki se ponša s tem, da nastopa sporazumno s predsednikom stranke Nikolo Pašićem. Ponovno so se že sestali zastopniki obeh skupin in navzlic posredovanju radikalskega prvaka Ace Stanojevića niso prišli do enotne liste. Govori se, da nastopita pri volitvah obe listi. Glavni odbor stranke bo priznal ono listo za oficijelno, ki bi pri volitvah zmagala. Če pa nobena izmed radikalskih list ne zmagala in dobe večino demokrati, potem razveljavi vlada volitve.

Shod dr. Korošec. V Domžalah je preteklo nedeljo govoril na javnem shodu dr. Korošec. O političnem položaju dr. Korošec ni veliko govoril, razvijal je le klerikalni avtonomistični program in branil svojo stranko pred očitki, da je verska stranka. Dr. Korošec je tudi dejal, da ne gre v vlado, v katero ga dosedaj še nihče vabil ni. Namreč v Beogradu so se že privadili, v to, da izhajajo brez SLS. Klerikalci so šli z dr. Koroševega shoda pod vtisom, da je njihova stranka brez moči in da je zastoj vsak up, da bi s svojo politično organizacijo lahko vplivali na odstranitev vladnega režima, kateremu so tuje kulturne, gospodarske in socialne potrebe Slovenije.

Radićev shodi po gornjem Primorju. Zadnje nedeljo je govoril Radić na več shodih, tako na Grobniškem polju, v Crikvenici, Senju in v Novem. Shodi niso bili bogve kaj dobro obiskani, četudi je imel svoj čas Radić v teh krajih zelo veliko pristašev. V svojih govorih je Radić med drugim obetal, da pride v jesenskem zasedanju narodne skupščine do temeljite rekonstrukcije vlade. Za HSS zahteva Radić vsaj polovico ministrstev. Prišla bo po izjavi Radića tudi revizija ustave. Politično edinstvo ostane. Imela bo pa vsaka pokrajina gospodarsko avtonomijo. Na Grobniškem polju si je Radić privoščil tudi Slovence in rekel, da znajo Slovenci kriviti hrbet. Samo tega ni povedal, kateri Slovenci. Očividno je mislil na SKS, ki je zelo skrivljenega hrbta pred Radićevo HSS.

Radikali in Davidovićeveci. Radikali se dobro zavedajo, da je sedanja vladna koalicija v razpadu. Z vsakim dnem postajajo nevdružnejši odnosi med vladnimi strankami. Radikali hočejo dobiti namesto radićevcev druge zaveznike. Med radikali in davi-

dovićeveci se vrše že dalje časa razgovori v svrhu sklenitve koalicije. Radikali računajo s tem, da bi, če že ne cel Davidovićevec klub, vsaj del demokratskih poslancev pristal na najožje sodelovanje z radikali. Posebno se zanašajo radikali na Veljkovićevo skupino v demokrati stranki. Z ozirom na vesti v javnosti, da se demokrati in radikali razgovarjajo, je Davidović izjavil časnikarjem, da sicer ni izključeno sodelovanje s poštenimi ljudmi, vendar pa, da so vsi razgovori med radikali in demokrati privatnega značaja. S to izjavo je Davidović le potrdil, da se razgovori vrše.

Vlada, ki je sovražna javnim nameščencem. Osrednja organizacija javnih nameščencev v Beogradu je na svoji seji dne 27. t. m. ugotovila, da njeno odposlanstvo ni moglo priti do ministrskega predsednika Uzunovića, da mu predloži resolucije, ki se izrekajo proti znižanju draginskih doklad.

Albanskim poslanikom v Beogradu je imenovan Cena beg. Proti imenovanju Cena bega je vložil poslanec Božović interpelacijo, ki navaja, da je Cena beg prav za prav naš državljan, da je zagrešil zločin plenitve samostana Dečani, da je ponovno nastopal z našim življem izdajalsko in okrutno ter da je med vojno iz zasede pobil več srbskih oficirjev. Poslanec Božović upravičeno sodi, da Cena beg ne spada na poslaniško mesto.

Agitacija dr. Nikića. Ko je bil dr. Nikić izključen iz HSS, je pričel agitirati proti Štefanu Radiću in zbirati pristaše za svojo politiko. Prvi sestanek njegovih pristašev se je vršil v Vinkovcih. Sestanka se je udeležilo 22 zastopnikov organizacij HSS. Na sestanku je bila izglasovana zaupnica dr. Nikiću in obenem izrečena vodstvu HSS graja, da je izključilo dr. Nikića iz stranke.

Po drugih državah.

Kaj se dogaja v Rusiji.

Ko je minila prva krvava doba ruske revolucije, je bilo vse rusko narodno gospodarstvo popolnoma na tleh. Večina industrijskih podjetij sploh ni obratovala ali pa le z velikimi omejitvami in ogromnimi obratnimi stroški, železniški in ostali promet je bil omejen na minimum, ker so manjkala prometna sredstva ali pa se nahajala v nerabnem stanju. Poljedelska produkcija ni znašala niti desetine predvojne količine, ker je ruskemu kmetu manjkalo na eni strani potrebno poljsko orodje in žito za posevek, na drugi strani pa tudi sam ni hotel obdelovati zemlje, v kolikor bi žetev preseгла

njegovo lastno in njegove rodbine potrebo, ker so presežek zaplenjevali sovjeti za smešno nizko ceno. Posledica vsega tega je bila lakota, ki je obijala ogromne pokrajine, ki je zahtevala tisoče in tisoče žrtev in ki bi ji sovjetska vlada težko odpomogla brez evropske in ameriške pomoči.

Ruski sovjetski vlastodržci so uvideli, da tako ne more in ne sme naprej in da je treba predvsem dvigniti produkcijo v vseh strokah in ne samo sanjariti o rešitvi, ki naj bi prišla z izbruhom svetovne komunistične revolucije, v katero svrhu je ruska vlada razmetala po vsem svetu ogromne vsote denarja. Da bi se pritegnil k produktivnemu delu v Rusijo inozemski kapital, se je dalo raznim,

Predstaviteljstvo OSZ sestoji iz predsednika in 10 članov, od katerih dobe zavarovanci in delodajalci po 3, strokovnjaki pa 4.

OSZ izvaja starostno in invalidno zavarovanje s pomočjo nezgodnih zavarovalnic.

Priglasila k zavarovanju.

Priglasila k starostnemu in invalidnemu zavarovanju sprejema nezgodna zavarovalnica istočasno s priglasila k nezgodnemu zavarovanju. Priglasenje se izvrši z uradnim formularjem nezgodne zavarovalnice. Priglasiti delavca k zavarovanju je dolžan delodajalec, in sicer najkasneje tri dni po nastopu dela. Starostno in invalidno zavarovanje nastaja z dnem priglasila. Če priglasil delodajalec delavca prepozno, tečejo prispevki od dne priglasenja. Čas od vstopa v delo do dneva priglasenja se vpošteva samo tedaj, če delodajalec naknadno plača odgovarjajoče premije, toda največ za dobo enega leta. Če pa nastane zavarovalni primer, n. pr. invalidnost pred priglasilo, potem nima zavarovanec pravice do nikake invalidske rente, čeprav bi se zamujene premije naknadno vplačale.

V lastnem interesu vsakega delavca je torej, da ugotovi, ali je bil pravočasno priglasen ne samo k nezgodnemu, temveč tudi starostnemu in invalidnemu zavarovanju. V primeru, da ga ni priglasil delodajalec, se lahko priglasil sam, ali pa potom

svoje organizacije, podjetja, odbora itd. pismeno. Tudi taki priglasil so veljavni in vse nadalje ukrene zavarovalnica sama.

Kdaj zavarovanje preneha.

Zavarovanje preneha z dnem izstopa iz dela, na katerem je zavarovanje osnovano ali pa z nastopom invalidnosti. Prispevki za OSZ se plačujejo tudi za čas dopusta.

Uvrstitvev zavarovancev v razrede.

Zavarovanci pri starostnem in invalidnem zavarovanju so po zakonu razvrščeni na štiri razrede:

V razred A spadajo zavarovanci z dnevno mezdo do Kč 14— s tedenskim prispevkom Kč 4.50;

v razred B spadajo zavarovanci z dnevno mezdo Kč 14— do 22— s tedenskim prispevkom Kč 5.70;

v razred C spadajo zavarovanci z dnevno mezdo Kč 22— do 28.50 s tedenskim prispevkom Kč 7.10;

v razred D spadajo zavarovanci z dnevno mezdo nad Kč 28.50 in s tedenskim prispevkom Kč 8.80.

Z izpremembo mezde, katero je dolžan delodajalec naznaniti tekom treh dni, se izpremeni tudi uvrstitvev v razrede.

Kako se plačujejo prispevki.

Prispevke plačujejo polovico delodajalec, polovico zavarovanci. Pobira jih delodajalec in jih mesečno izroča nezgodni zavarovalnici. Za nameščence in vajence, ki ne dobivajo nikake mezd, plačuje ves prispevek delodajalec.

Oni del prispevkov, ki odpada na zavarovanca, odbija delodajalec od mezde, in sicer samo oni del, ki odpada na plačilno obdobje. Torej za en teden pri tedenski mezdi, za štiri tedne pri mesečni plači. Ta del prispevkov se mora od mezde odbiti najkasneje štiri tedne potem, ko je zapadel, sicer izgubi delodajalec pravico do odbitka.

Zavarovalnica se more pri podjetjih, ki zaposlujejo vsaj deset delavcev, zvišati do 25 odstotkov, če ureditev podjetja ne odgovarja zdravstvenim in zaščitnim predpisom. To povišanje odredi na predlog nezgodne zavarovalnice OSZ potem, ko je zaslišala obrtnega inspektorja, oziroma okrajno politično upravo. Toda to povišanje mora plačevati delodajalec v celoti iz svojega.

Prispevek za invalidno in starostno zavarovanje se more izmenjati samo z zakonom in to šele po petih letih, po matematični preizkušnji finančnega ravnoyesja OSZ.

(Dalje prih.)

Inserirajte v „Novi Pravdi“!

Pogovor o tem in onem.

Anketa o zakonski zvestobi

Cenjeno uredništvo!

Ker povsod čitam te ankete o zvestobi, mislim, da mi lahko svetujete, kako naj se iznebim svojega starega. Veste, on je strašna dobičina in me je vzel iz ljubezni, pa mi je tudi res hudo zapustiti ga, ko bo pa vendar zapustil dve hiši in eno vilo, v kateri ima stranke in te so mu plačale v naprej in smo to že napravili letos na potovanju, na katerem sem spoznala tega novega znanca. Da se boste v vsem spoznali, vam povem, da štejem petindvajset let, sem stasita, bujna blondinka s črnimi očmi, ognjena in elegantna in moj mož, bog mu daj večni mir in pokoj, je že taka zaprašena starina, da bi, če ne bi bil taka dobičina, takoj vedela, kaj napraviti in pa, če ne bi bilo teh hiš. Moj novi ženin je velik, lep, črnolas, hodi s krasnim psom in je baron, toda na vizitke tega ne bom mogla dati, ker so žalibog odpravili te naslove. Strašno me ima rad in ne more živeti brez mene in je zelo bogat, toda ker so mu sekvestrirali njegova posestva, se mora zanje pravdati in potrebuje trenutno denar. Če bi mi moja starina dal kako odpravnino, da bi mogel kje namazati, bi se takoj vse obrnilo na dobro. Kupil bi mi avtomobil in bi me pustil spoznati pravo, čisto ljubezen in toploto domačega ognjišča, kakor on pesniško pravi, ker ima doma celo peč na elektriko. Čisto obupana sem, da ne morem iti za glasom svojega srca, ker ne vem, kako naj to napravim, da bi se dal mož ločiti od mene in sem mu tudi velike hvale dolžna za vse, kar je storil zame, in tudi sestra, ta mi bo oprala glavo, ker hoče, da bi ji dal balo in doto. Tudi se bojim, da bi ne vrgla očesa na mojega moža in da bi ji on morda, bog ne dopusti, česa zapustil. Čitateljice, svetujte ubogi Elzi.

Gospa Elza naj pomisli, da izpregovori srce samo enkrat v življenju in naj gre za njegovim glasom. Stari mož nima pravice, da bi dušil mladi svet in če je značajan, se bo ljubečima umaknil s pota in če ljubi svojo ženo, ji bo gotovo denarno pomagal, da se ogreje v naročju svojega izbranega ljubega in jo izpusti iz svojega mrzlega objema. Štejem sicer šele petnajst let, toda spoznala sem že, kaj je ljubezen in svetujem iz izkušnosti.

Anka B.

Gospa Elza naj se izpove svojemu možu, odkrito naj mu vse prizna in on, razumen, moder in ljubeč kot je, naj sam odloči o njeni sreči. Njen ženin naj potrpežljivo čaka in naj v pismih do odločitve naziva Elzo še naprej z «milostljivo». Tudi je važno, kakšen pes da je to. Če je to hrt, svetujem, da naj se ga proda še pred poroko, da ne bi morda ugriznil njihovega eventualnega otroka.

Libuša Krnjičkova.

Gospa Elza naj ostane zvesta svojemu možu, kateremu je pred oltarjem obljubila pokornost. V naših časih ni bilo nobenih razporok, kaj še kar tak kup kot sedaj, in imele smo tudi stare može in smo bile mlade in luštne, pa ni nikdo mogel reči ničesar o nas. Sedaj pa to kar vsaka sama raztrosi po svetu. Torej vztrajati! Ljubezen se vedno najde, toda takega dobrega moža moraš iskati. Boljše vrabec v pesti, kakor golob na strehi. Jaz bi temu baronu ne zaupala.

Petinsedemdesetletna babica.

Velecenjena gospa Elza!

V primeru, da bi Vi ali Vaš gospod soprog ali gospod baron hoteli prodati kako realiteto, obrnite se, prosim, z zaupanjem na mojo pisarno. Vem za seroznega kupca, ki išče pročelno hišo z dvoriščem in garažo, eventualno z večjim ogelnim trgovskim lokalom. Vam, milostljiva, lahko ponudimo vilo v Rožni dolini, s prostim trisobnim stanovanjem, 400 m² vrta, garažo, 20 minut od tramvaja, prekrasnim razgledom na tobačno tovarno in tržaško progo ali pa petsočno stanovanje Pod gradom, prosto od prvega septembra itd. itd.

* Marija Šmitova.

Za škricco ljubezni šel na konec bi sveta, šel gologlav bi in šel bi bosih nog

je napisal pesnik in gospa Elza naj ne omahuje, naj ne razmišlja, temveč gre, kamor ji ukazuje iti njeno višje, lepše čustvo. Njeno mesto je pri gospodu baronu in v njegovi ljubezni bo našla zadoščenje, mir in odškodnino za gmotne dobrine, katere ji nudi njen starikavi mož. Tudi jaz sem nekaj preživela nekaj podobnega in zapustila sem vse in šla za svojo ljubeznijo. Na nesrečo je mojega ljubčka zadela kap, ko me je videl vstopiti v svojo siromašno sobico. Tako sem mu žalibog postlala samo k poslednjemu spanju. Brezupno žalostni so moji dnevi na strani mojega soproga, ki mi, ničesar sluteč o moji tragediji, para srce z vsako besedo ljubezni. Ljubčku na grob polagam rdeče rože. Naj gre gospa Elza pravočasno za svojo ljubeznijo. Kdo hitro da, dvakrat da.

Zlomljeni svet.

Gospod baron in gospa Elza morata biti napram možu gospe Elze, ki je gotovo ljubezniv in dober, odkrita. Naj se gospod baron ponaša kot mož in plemenitaš ter stopi pred moža gospe Elze iz oči v oči. Naj mu izpove svojo veliko ljubezen in gotovo bo mož, kot je soprog gospe Elze, mož, ki je še na jesen svojih dni občutil v svojem srcu ožnji ljubezni, razumel njegova čustva in se, čeprav s krvavečo rano, umaknil, zavedajoč se, da je s svojo kruto boleščjo plačal srečo svoje drage Elze.

* Franči Rozinova.

Kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani.
Št. 263/26.

Uredništvo časopisa «Naša žena».

Kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani, odd. ... vas prosi za natančnejši naslov gospe Elze iz številke osem časopisa «Naša žena».

Cenjeno uredništvo!

To je bil lep lump! Obljuboval mi je gore in doline in nov kožuh, dejal je, da me bo vozil z avtomobilom, medtem pa se je pri meni že gnala policija za njim. To niti ni bil noben baron, temveč poročni goljuf, no pa jih je dobil. Povedala sem vse možu, kako me je zapeljeval in zalezoval. To so danes ljudje! On si upa kaj takega predlagati poštenim ženski in naše občinstvo njegovo dejanje še odobrava. To so mi prave gospodične in gospejice, ki se mi drznejo svetovati, da naj zapustim svojega lastnega moža radi neke barabe. Še to, da mi v resnici ni ime Elza, temveč čisto navadna Francka. No, ti bi znali spraviti človeka v sramoto.

Z odličnim spoštovanjem

Francka Makovčeva.

Prirodni in politični činitelji v bogastvu Zedinj. držav.

Profesor P. Girš vidi vzroke silnega gospodarskega napredka Zedinjenih držav severoameriških predvsem v ogromnem prirodnem bogastvu zemlje, potem v ugodnih političnih okoliščinah — na ogromnem ozemlju ni političnih konfliktov, mejnih težkoč, carin itd., armada šteje samo 100.000 ljudi in dalje prihaja v poštev še velika gospodarska energija prebivalstva, ki je izšlo iz najbolj drznih in najbolj smelih članov evropskih narodov in končno v izborni organizaciji dela v industriji in prometu.

Drugi in tretji vzrok sta velikega pomena, toda njih gospodarski pomen profesor Girš samo omenja in niti ne skuša določiti ga natančneje. Pomen majhne armade pa Girš precenjuje. Redna armada zedinjenih držav je štela junija leta 1923. 131.322 ljudi. Brez tega pa je služilo v mornarici 105.000 ljudi tako da se je nahajalo v armadi 236.000 ljudi in ne samo 100.000, kakor pravi Girš. Toda vseeno Zedinjene države zaposlujejo v vojski manj ljudi, kakor evropske države. V Evropi služi v armadi od 480 milijonov ljudi 7 milijonov. Če bi bilo v Ameriki isto razmerje, bi morala šteti stalna armada okoli 1.600.000 ljudi. Torej je za gospodarsko delavnost prihranjeno 1.350.000 ljudi, kar pomeni velik prihranek.

Izdatki za ameriško armado tvorijo isti odstotek vseh izdatkov kakor v Franciji, namreč 20 odstotkov, medtem ko daje Anglija samo 14 odstotkov. Torej Zedinjene države v tem pogledu niso nič manj «zapravljive» kot Francija.

Pomen prirodnega bogastva v narodnih dohodkih v USA skuša Girš točno izračunati. V svojih računih se opira na proračune ameriškega poljedelskega ministrstva in jih primerja z Nemčijo, Anglijo, Francijo in Belgijo. Rezultati primerjanja so sledeči: Žetev na en hektar v Evropi je za 41 odstotkov večja nego v Ameriki, toda na enega prebivalca v USA pride za 159 odstotkov več poljedelskih pridelkov kot v Evropi. Torej je donosnost poljedelskega dela v Ameriki 26krat večja kot v Evropi. Isto razmerje predpostavlja Girš v vseh panogah poljedelstva in lesnega gospodarstva. Ti pogoji omogočajo v USA prištediti pri poljedelstvu delo 17,5 milijonov ljudi. S poljedelstvom in lesnim gospodarstvom se bavi v USA 10,9 milijonov ljudi.

Drugi dar nudi narodnemu gospodarstvu ameriška priroda v premogu, nafti in raznih kovinah. V teh panogah je v USA zaposlenih okrog en milijon ljudi. Prirodno bogastvo zemlje zvišuje donosnost dela na 2,5kratno vsoto proti Evropi. V vseh panogah rudarstva se prihrani delo do 19 milijonov ljudi. Če prištejemo k temu prihranku še prihranke narodnega dela, ki izvirajo iz ugodnih političnih razmer in pa 1.300.000 ljudi, osvobojenih od vojaške službe, potem znaša celotni prihranek narodnega dela v Zedinjenih državah 20,3 milijone ljudi. Vsega delozmožnega prebivalstva je bilo l. 1920. 41,6 milijonov. S primerjanjem teh števil najdemo, da dobivajo Zedinjene države s svojim prirodnim bogastvom in ugodnimi pogoji za 48 odstotkov več produktov, kot zapadna Evropa.

Poleg tega vidimo, da znašajo povprečni prejemki enega prebivalca v USA 51 odstotkov več kot v Angliji, 79 odstotkov več kot v Franciji, 186 odstotkov več kot v Nemčiji in 270 odstotkov več kot v Italiji. Mezda v denarju je za 2,5 krat večja kot v Angliji in 4,5krat večja kot v Nemčiji. Realna mezda je okroglo dvakrat večja kot v srednji Evropi.

NAJPOPOLNEJŠI
STOEWER

15 letna garancija
šivalni stroji za šivilje, krojače, čevljarje in za vsak dom. Preden nabavite stroj, si oglejte to izrednost pri tvrdki

BREZPLAČEN POUK
L. BARAGA

Šelenburgova ul. 6/l. **LJUBLJANA** Telefon štev. 980.

